

УКРАЇНА

Новоселицька міська рада Чернівецького району Чернівецької області

Комунальна установа

«Новоселицький інклюзивно-ресурсний центр»

Новоселицької міської ради Чернівецького району Чернівецької області

НАКАЗ

04.09.2024 № 21

м. Новоселиця

**Про затвердження плану
заходів, спрямованих на
запобігання та протидію булінгу
(цькуванню) в КУ «НІРЦ»**

Відповідно до абзацу 9 частини I статті 64 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 03.02.2020 № 111/34394 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листа Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження булінгу (цькування)», розпорядження Новоселицької міської ради Чернівецької області від 11.10.2019 №161-р «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти Новоселицької об'єднаної територіальної громади», наказу відділу освіти Новоселицької міської ради від 03.09.2024 № 160 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти Новоселицької МТГ, з метою створення безпечного освітнього середовища в інклюзивно-ресурсному центрі

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

1) план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в КУ «Новоселицький інклюзивно-ресурсний центр» Новоселицької міської ради Чернівецького району Чернівецької області, що додається;

2) порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в інклюзивно-ресурсному центрі, що додається.

2. Забезпечити неухильне дотримання вимог законодавства України щодо протидії булінгу (цькування) у інклюзивно-ресурсному центрі.

3. Фахівцям інклюзивно-ресурсного центру:

1) опрацювати нормативно-правові акти України щодо протидії булінгу (цькуванню) та жорстокому поводженню з дітьми;

2) своєчасно повідомляти про випадки жорстокого поводження з дітьми (булінгу, цькування) або загрози його вчинення та вживати відповідних заходів для його припинення в межах компетенції;

3) дотримуватись вимог порядку реагування на випадки булінгу (цькування) в інклюзивно-ресурсному центрі та застосування заходів виховного впливу.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор ІРЦ

Любов ВЛАСОВА

З наказом ознайомлені:

Наталія АРСЕНІЙ
Інна БЕВЗА
Ольга ГАВРИЛЯН
Міхаєла ЗЕЛЕНА
Тетяна ТРОЯН

**План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню)
в КУ «Новоселицький інклюзивно-ресурсний центр» Новоселицької
міської ради Чернівецького району Чернівецької області**

Найменування завдання	Найменування заходів	Відповідальні за виконання	Строк виконання
Створення безпечного освітнього середовища в інклюзивно-ресурсному центрі	розроблення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ІРЦ	Директор ІРЦ	Щороку, до 01.09.
	створення в ІРЦ комісії щодо реагування на випадки домашнього насильства та булінгу	Директор ІРЦ	У випадку надходження заяви про булінг
	здійснення інформаційно-просвітницької діяльності серед учасників освітнього процесу щодо форм, причин і наслідків булінгу (цькування), заходів у сфері запобігання та протидії булінгу (цькування), формування нетерпимого ставлення громадян до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках	Директор ІРЦ, фахівці ІРЦ	Постійно
	вжиття заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти (отримувачам послуг), які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) із залученням зацікавлених структур	Директор ІРЦ, фахівці ІРЦ	Постійно
	проведення моніторингу ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ІРЦ, виявлення проблемних питань у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) та вжиття вичерпних заходів для їх вирішення	Директор ІРЦ	За потреби, але не рідше одного разу на навчальний рік
	розміщення на інформаційних стендах, веб-сайті ІРЦ, інформацію, щодо запобігання та протидії булінгу (цькування), порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про такі випадки, правил поведінки здобувачів освіти в ІРЦ	Директор ІРЦ	Постійно
	інформування про випадки булінгу (цькування) в ІРЦ	Директор ІРЦ, фахівці ІРЦ	Постійно
	Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників	вдосконалення знань, вмінь та навичок педагогічних працівників щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в ІРЦ	Директор ІРЦ, фахівці ІРЦ

Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в інклюзивно-ресурсному центрі

I. Загальні положення

У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

конфлікт - це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи, яке виникає в міжособистісних взаємодіях окремих осіб чи груп;

типовими ознаками конфлікту є:

- нерегулярність;
- баланс (рівність) сил – здатність кожної зі сторін конфлікту впливати на процес конфлікту, відносна рівність фізичних сил, соціально-психологічної адаптованості, комунікаційних навичок, соціального статусу, стану здоров'я, ментального розвитку;
- відсутність умислу заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування своїм інтересам та/або спричинення соціальної ізоляції;
- розкаяння сторін конфлікту;
- зусилля сторін конфлікту спрямовані на вирішення конфлікту.

булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння – вчинення різних формах насильства (фізичного, економічного, психологічного, сексуального, в тому числі за допомогою засобів електронної комунікації), двічі і більше разів стосовно однієї і тієї ж особи;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
умисні дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції

потерпілого;

- дисбаланс (нерівність) сил – різниця у фізичному розвитку кривдника та

потерпілого, рівні соціально-психологічної адаптованості, комунікаційних навичок, соціальному статусі, стані здоров'я (наявність інвалідності чи особливих освітніх потреб), ментальному розвитку тощо;

- відсутність розкаяння у кривдника.

сторони булінгу (цькування) – це безпосередні учасники випадку – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); однією зі сторін випадку булінгу (цькування) обов'язково є малолітня чи неповнолітня особа;

кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, котра вчиняє булінг (цькування) по відношенню до іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, стосовно якої було вчинено булінг (цькування), в результаті чого безпосередньо заподіяно фізичну, психологічну, матеріальну шкоду, приниження, страх, тривогу, підпорядкування інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції;

спостерігачі – безпосередні свідки та/або очевидці випадку булінгу (цькування);

наслідок булінгу (цькування) – фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого;

учасники булінгу (цькування) – сторони булінгу (цькування), інші заінтересовані особи у запобіганні та протидії булінгу (цькування) в закладі освіти, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти;

фізичне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження тощо;

психологічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;

економічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу

(цькування), що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;

сексуальне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту, сексуальні домагання тощо;

кібербулінг – булінг (цькування), який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото, відео і аудіо фіксація).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

II. Порядок реагування інклюзивно-ресурсного центру на випадки булінгу (цькування)

1. Якщо педагог або інший працівник інклюзивно-ресурсного центру (інший учасник освітнього процесу) став свідком булінгу, він інформує директора інклюзивно-ресурсного центру у письмовій формі незалежно від того, поскаржилась йому жертва булінгу чи ні; або ж аналогічно після отримання звернення дитини.

2. Учасником освітнього процесу (педагоги, батьки) на ім'я керівника інклюзивно-ресурсного центру подається заява, де вказується інформація щодо джерела її отримання:

- Постраждалих чи свідок булінгу (цькування);
- Підозра про вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками;
- Достовірна інформація від інших осіб.

та часу:

- Як довго триває;
- Одноразовий конфлікт чи відповідні дії носили систематичний характер.

3. Відповідно до такої заяви керівник інклюзивно-ресурсного центру видає рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

4. Наказом керівника інклюзивно-ресурсного центру пишеться наказ про створення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) за участі педагогічних працівників, батьків потерпілого та булера, керівника інклюзивно-ресурсного центру, інших зацікавлених осіб.
5. Розглянувши письмову заяву, керівник інклюзивно-ресурсного центру скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) і окреслює подальші дії.
6. Комісія протягом однієї доби проводить розслідування, з'ясовує всі обставини цькування та приймає відповідне рішення.
7. За умови визнання Комісією результатів розслідування фактом булінгу (цькування), керівник освітньої установи протягом однієї доби повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальну поліцію), Службу у справах дітей.
8. Рішення Комісії з розгляду випадків булінгу реєструється в окремому журналі (паперовий вигляд) з оригіналами підписів усіх її членів.
9. У разі не визнання Комісією факту булінгу (цькування) і незгоди з результатами рішення потерпілим (його представником), керівник освітньої установи рекомендує звернутись постраждалому (його представнику) із заявою до органів Національної поліції України.
10. За будь-якого рішення Комісії з розгляду питань випадків булінгу (цькування), керівник інклюзивно-ресурсного центру забезпечує психологічну підтримку усіх учасників відповідного процесу.